

ԳԱՐՆԱՆ ԱՌԱՎՈՏ

Բարի լուսի զանգեր զարկին
Զընգընգալեն անո՛ւշ, անո՛ւշ.
Լուսը բացվեց մեր աշխարհքին
Ճրդճրդալեն անո՛ւշ, անո՛ւշ:

Հովտում առուն խոխոջում է
Գըլգըլալեն անո՛ւշ, անո՛ւշ.
Քամին բարակ շընկշընկում է
Զըլգըլալեն անո՛ւշ, անո՛ւշ:

Կռունկն եկավ երամ կապած

Կըկըրալեն անո՛ւշ, անո՛ւշ,
Կաքավ քարին տաղ է կարդում,
Կըղկըղալեն անո՛ւշ, անո՛ւշ:

Հարսն ու աղջիկ հանդերն էլան
Շորորալեն անո՛ւշ, անո՛ւշ.

Ծաղկանց բուրմունքն անմահական
Սըլսըլալեն անո՛ւշ, անո՛ւշ:

ԿԱՆԱՆՉ ԱԽՊԵՐ

Է՛յ կանանչ ախպեր,
Է՛յ ճանանչ ախպեր,
Արի՛, քեզ հետ բե՛ր
Արևի շողեր.

Բեր անուշահոտ
Ծիլ, ծաղիկ ու խոտ,
Կարկաչուն վըտակ,
Երկինք կապուտակ,
Խատուտիկ հավքեր,

Զրընգան երգեր,
Գառների մայուն,
Խաղ, ուրախություն.
Է՛յ կանանչ ախպեր,
Է՛յ ճանանչ ախպեր:

ԿՈՈՒՆԿՆԵՐ

Կը՛ռ կը՛ռ, կըռկըռան.
Կռունկները հա՛թռան.
Կռունկների թևի տակ
Եկավ գարուն մեր դռան:

ՄԱՐՏ

Ա՛խ, է՛սպես էլ գիժ ամիս.
Մարդու հանգիստ չի տալիս:
Էսօր ուրախ օր կանի,
Վաղը անձրև ու քամի.

Առավոտը պայծառ օդ,
Կեսօրը մութ ու ամպոտ:
Մին հագնում է սպիտակ,
Մին կանաչին է տալիս.
Մի օր ցուրտ է, մի օր տաք,

Մին խնդում է, մին լալիս...
Ա՛խ, է՛սպես էլ գիժ ամիս:

ԿԱՔԱՎԻ ԳՈՎՔԸ

Արև բացվեց թուխ ամպերեն,
Կաքավ թըռավ կանաչ սարեն,
Կանաչ սարեն՝ սարի ծերեն,
Բարև բերավ ծաղիկներեն.

Միրունի՛կ, սիրունի՛կ,
Նախշուն կաքավիկ:

Քո բուն հյուսած ծաղիկներով՝
Շուշան, նարգիզ, նունուֆարով,
Քո տեղ լըցված ցող ու շաղով,

Քրնես, կելնես երգ ու տաղով.
Միրունի՛կ, սիրունի՛կ,
Նախշուն կաքավիկ:

Քո թև փափուկ ու խատուտիկ,
Պըստի կըտուց, կարմիր տոտիկ,

Կարմիր-կարմիր տոտիկներով,
Կըշորորաս ճուտիկներով.
Միրունի՛կ, սիրունի՛կ,
Նախշուն կաքավիկ:

Երբ կըկանգնես մամռոտ քարին,

Սաղմոս կասես ծաղիկներին,
Սարեր ձորեր զըվարթ կանես,
Դարդի ծովեն սիրտ կըհանես.
Միրունի՛կ, սիրունի՛կ,
Նախշուն կաքավիկ:

ԱՐՏՈՒՏԻԿ

Արտուտիկ,
Նախշուն տոտիկ
Իջնեն կալեր
Գողտիկ-մողտիկ,

Ընտրեն քարեր,
Ուտեն կուտիկ,

Կրծըլվըլան
Կըլթիկ-կըլթիկ:

ՀԱՄԵՐԳ

Վըտակը ժայռից ներքև է թըռչում,
Թափ առած ընկնում քարերի գըլխին,
Զարկում ավազին, շաչում է, ճըչում,
Ճըչում անհանգիստ, փըրփուրը բերնին:

Ինչպես ծերունին, ձենով պառաված,
Զայնակցում է ժիր թռռնիկի երգին,
Այնպես է ծերուկ անտառը կամաց
Արձագանք տալի ջըրի աղմուկին:

Այնինչ բընության զըվարթ համերգի

Ունկընդիրն անխոս ու հավերժական,
Ժայռը մտախոհ՝ իր մըռայլ մըտքի
Ետևից ընկած լըսում է նըրան:

ԱՄՊՆ ՈՒ ՍԱՐԸ

Ամպը եկավ նստեց սարին,
Նստեց սարի սուր կատարին:
— Լըսի՛, պապի՛, ասավ նրան,
Լավ օրերըդ անցան, կորան.

Խիստ սոսկալի

Ցուրտ է գալի:

Ասավ, գնաց:

Մարը կամաց

Մտավ սիպտակ

Վերմակի տակ:

ԵՐԿՈՒ ՍԵՎ ԱՄՊ

Վաղուց թողած բարձր ու կանաչ
Գահը իրենց հանգրստության,
Երկու սև ամպ, հողմի առաջ
Գրնում էին հալածական:

Հողմը սակայն չար հոսանքով
Բաժնել, ջոկել չէր կարենում,
Ինչքան նրբանց լայն երկնքով
Դես ու դեն էր քըշում, տանում:

Ու անդադար գրնում էին՝

Քըշված հողմի կատաղությամբ,
Իրար կըպած ու միասին,
Երկու սև ամպ, երկու սև ամպ..

Համբարձում յայլա

Համբարձում եկավ, ծաղկունքը ավան,
Զուգել են հանդեր նախշուն գորգերով.
Փունջ-փունջ աղջիկներ սարերը ելան,
Վիճակ հանելու, աշխույժ երգերով:

**Համբարձում յայլա,
Յայլա ջան, յայլա,
Լավ օրեր, յայլա,
Յայլա ջան, յայլա:**

Երգ ու բույր խառնած,
Թն թնի տված,
Զուգում են լեռներ,
Ծաղիկ են քաղում,
Ծաղկի հետ խաղում
Ինչպես թիթեռներ:

ԱՇՈՒՆ

Դեղնած դաշտերին
Իջել է աշուն,
Անտառը կրկին
Ներկել է նախշուն:

Պաղ-պաղ մեզի հետ
Փչում է քամին,
Քշում է տանում
Տերևը դեղին:
Տըխուր հանդերից

Մարդ ու անասուն
Քաշվում են կամաց
Իրենց տունն ու բուն

Լոռեցի Սարոն

I

Էն Լոռու ձորն է, ուր հանդիպակաց
Ժայռերը՝ խորունկ նոթերը կիտած՝
Դեմ ու դեմ կանգնած, համառ ու անթարթ
Հայացքով իրար նայում են հանդարտ:

Նրբանց ոտքերում՝ գազազած գալի՝
Գալարվում է գիժ Դե-Բեդը մուլի,
Խելագար թըռչում քարերի գըլխով,
Փըրփուր է թըքում անգուսպ երախով,
Թըքում ու զարկում ժեռուտ ափերին,

Փընտրում է ծաղկած ափերը հին-հին,
Ու գոռում գիժ-գիժ.
— Վա՛ 2-վի՛ 22, վա՛ 2-վի՛՛ 22... .

Մութ անձավներից, հազար ձևերով,
Քաջքերն անհանգիստ՝ հըտպիտ ձայներով
Դևի հառաչքին արձագանք տալի,
Ծաղրում են նըրա գոռոցն ահռելի
Ու կըրկնում են գիժ-գիժ.
— Վա՛ 2-վի՛ 2, վա՛ 2-վի՛՛ 2. . .

Գիշերը լուսնի երկչոտ շողերը

Հենց որ մըտնում են էն խավար ձորը՝
Ալիքների հետ խաղում դողալով,
Անհայտ ու մռայլ մի կյանքի գալով՝
Ոգի է առնում ամեն բան էնտեղ,
Շընչում է, ապրում և մութն և ահեղ:

Էն տախտի վըրա աղոթում մի վանք:
Էն ժայռի գըլխին հըսկում է մի բերդ,
Մութ աշտարակից, ինչպես զարհուրանք,
Բուի կըռինչն է տարածվում մերթ-մերթ,
Իսկ քարի գլխից, լուռ մարդու նման,

Նայում է ձորին մի հին խաչարձան:

ՆԱԽԵՐԳԱՆՔ

Հե՛յ, պարոննե՛ր, ականջ արեք
Թափառական աշուղին,
Միրո՛ւն տիկնայք, ջահե՛լ տըղերք,
Լա՛վ ուշ դըրեք իմ խաղին:

Մենք ամենքըս հյուր ենք կյանքում
Մեր ծնընդյան փուչ օրից,
Հերթով գալիս, անց ենք կենում

Էս անցավոր աշխարհից:

Անց են կենում սեր ու խընդում,

Գեղեցկություն, գանձ ու գահ,
Մահը մերն է, մենք մահինը,
Մարդու գործն է միշտ անմահ:

Գործն է անմահ, լա՛վ իմացեք,
Որ խոսվում է դարեդար,
Երնե՛կ նըրան, որ իր գործով
Կապրի անվերջ, անդադար:

Չարն էլ է միշտ ապրում անմեռ,
Անե՛ծք նըրա չար գործքին,
Որդիդ լինի, թե հերն ու մեր,

Թե մուրագով սիրած կին:

Ես լավության խոսքն եմ ասում,
Որ ժըպտում է մեր սըրտին
Ո՞վ չի սիրում, թեկուզ դուշման,
Լավ արարքը, լավ մարդին:

Է՛յ, լա՛վ կենաք, ակա՛նջ արեք,
Մի բան պատմեմ հիմի ձեզ,
Խոսքըս, տեսեք, ո՞ր է գընում,
Քաջ որսկանի գյուլի պես:

ՎԱՐԴԸ

Փոքրիկ տղան մի վարդ տեսավ,
Տեսավ մի վարդ դաշտի միջին.
Վարդը տեսավ, ուրախացավ,
Մոտիկ վազեց սիրուն վարդին.

Միրուն վարդին, կարմիր վարդին,
Կարմիր վարդը դաշտի միջին:

Տղան ասավ.— Քեզ կըպոկեմ,
Ա՛յ կարմիր վարդ դաշտի միջին:
Վարդը ասավ.— Տե՛ս, կըծակեմ,

Որ չըմոռնաս փըշոտ վարդին.
Փըշոտ վարդին, կարմիր վարդին,
Կարմիր վարդը դաշտի միջին:

Քառյակներ

Հոգիս՝ տանը հաստատվել—
Տիեզերքն է ողջ պատել.
Տիեզերքի տերն եմ ես,
Ո՞վ է արդյոք նըկատել:

Հե՛յ ագահ մարդ, հե՛յ անհոգ մարդ, միտքըդ երկար,
կյանքըդ կարճ,
Քանի՛ քանիսն անցան քեզ պէս, քեզնից առաջ, քո առաջ.
Ի՛նչ են տարել նըրանք կյանքից, թե ինչ տանես դու քեզ հետ,
Խաղաղ անցիր, ուրախ անցիր երկու օրվան էս ճամփեդ:

Ամեն անգամ Քո տըվածից երբ մի բան ես Դու տանում,
Ամեն անգամ, երբ նայում եմ, թե ի՛նչքան է դեռ մնում,—
Զարմանում եմ, թե՛ ո՞վ Շըռայլ, ի՛նչքան շատ ես տվել ինձ,
Ի՛նչքան շատ եմ դեռ Քեզ տալու, որ միանանք մենք նորից:

Ազատ օրը, ազատ սերը, ամեն բարիք իր ձեռքին,
Տանջում, տանջվում, որոնում է ու դըժբախտ է նա կըրկին.
Է՛յ անխելք մարդ, ե՞րբ տի թողնես ապրողն ապրի սըրտալի,
Ե՞րբ տի ապրես ու վայելես էս աշխարհքը շեն ու լի:

Հազար տարով, հազար դարով առաջ թե ետ, ի՛նչ կա որ.
Ես եղել եմ, կա՛մ, կըլինեմ հար ու հավետ, ի՛նչ կա որ,
Հազար էսպէս ձևեր փոխեմ, ձևը իսպառ է անցավոր,
Ես միշտ հոգի, տիեզերքի մեծ հոգու հետ, ի՛նչ կա որ:

Գանձեր ունեմ անտա՛կ, անձե՛ր,
Ես հարուստ եմ, ջա՛ն, ես հարուստ
Ծով բարություն, շընորիք ու սեր
Ճոխ պարզն եմ առել վերուստ:

Անհուն հանքը իմ գանձերի,
Միրտս է առատ, լեն ու ազատ.
Ինչքան էլ որ բաշխեմ ձրրի—
Մերն անվերջ է, բարին՝ անհատ:

Երկյուղ չունեմ, ահ չունեմ ես

Գողից, չարից, չար փորձանքից,
Աշխարհքով մին՝ ահա էսպես
Շաղ եմ տալիս իմ բարձունքից:

Ես հարուստ եմ, ես բախտավոր
Իմ ծընընդյան պայծառ օրեն,

Էլ աշխարհ չեմ գալու հո նոր,
Իր տրվածն եմ տալիս իրեն:

Ախ, ի՛նչ լավ են

Ա՛խ, ի՛նչ լավ են սարի վրրա
Անցնում օրերն, անո՛ւշ, անո՛ւշ,
Անըրջային, թեթևասահ
Ամպ ու հովերն անո՛ւշ, անո՛ւշ:

Ահա բացվեց թարմ առավոտ
Վարդ է թափում սարին-քարին,
Շաղ են շողում ծաղիկ ու խոտ,
Շընչում բուրմունք եղեմային:

Ա՛խ, ի՛նչ հեշտ են սարի վրրա

Սահում ժամերն անո՛ւշ, անո՛ւշ,

Շըվին փըչեց հովիվն ահա—

Աղջիկն ու սերն անո՛ւշ, անո՛ւշ: